

Vježba 7.4. – Projekat planiranja⁶

Obrazovni ciljevi	Učenici razumiju šta znače strukture međusobne zavisnosti u društvu tokom perioda promjena. Učenici razumiju da se svaka odluka tiče svih pripadnika društva. Ako odluka mora da se prihvati i poštuje, svi pripadnici društva moraju razumjeti tu odluku i imati mogućnost da učestvuju u procesu donošenja te odluke.
Materijali	Opis stvarnog ili izmišljenog plana gradskog naselja. Moraju se uzeti u obzir socijalni, ekonomski, demografski, saobraćajni i drugi problemi. Nastavnik mora da pripremi paket kartica za učesnike za igru uloga. Sljedeći primjeri mogu poslužiti čitaocu kao ideja kako se stvarni projekat planiranja može simulirati kroz igranje uloga.

Napomene za nastavnika

Mnogo ciljeva je sakriveno u ovoj vježbi. Zato je na nastavniku da odluči koje od tih elemenata treba detaljno raspraviti, a koji bi trebalo da pomognu nastavniku da razumije i objasni drugima koji su to potencijalni učinci učenja.

1. Učenici razvijaju spremnost za slušanjem i razumijevanjem različitih gledišta i interesa, bez obzira da li se slažu s njima ili ne.
2. Učenici uče kako da predvide posljedice i implikacije različitih opcija u postupku donošenja odluka.
3. Učenici doživljavaju postupak donošenja odluka u demokratskom okviru. Potrebno je održati ravnotežu između učestvovanja i efikasnosti (npr. svi se moraju izjasniti, ali mora postojati vremensko ograničenje za svaku raspravu kao i za postupak u cjelini).
4. Osnovni uvid: u otvorenoj, npr. zajednici koja uči, opšte dobro (*volonte generale*) ne utvrđuje vlast već je usaglašeno kroz privremenu odluku koja je otvorena za reviziju ako se ukažu novi problemi.

Postupak

1. Učenici se dijele u parove. Svaki par dobija primjerak projekta i jednu karticu. Jedan par učenika predsjedava debatom koja će da uslijedi.
2. Par formira listu svih prednosti i nedostataka koji su povezani s tim projektom.
3. Učenici to rade s tačke gledišta osobe čiju ulogu sada igraju.
4. Donose zajedničku odluku za ili protiv projekta (15 minuta).
5. Jedan za drugim, svaki par izlaže svoj stav grupi i objašnjava svoje razloge.
6. U debati, svaki par mora da kaže šta bi željeli da se realizuje. Treba uvesti vremensko ograničenje za raspravu svakog učenika kao i za cijelu debatu.
7. Učenici glasaju o tome hoće li se projekat implementirati ili neće.

Rad nakon primjene projekta

8. Postoje li grupe s kojima se treba konsultovati?
9. U kojoj su mjeri drugi uticali na vaše mišljenje?

⁶ Prilagođeno iz S. Fountain, *Educatton pour le developpement humain*, De Boeck, 1996.

10. Imaju li pojedinačni interesi koje brani jedna od grupa uticaja na druge grupe?
11. Postoje li grupe čija mišljenja i interesi imaju veću težinu?
12. Postoje li grupe koje rijetko ili nikad ne iskazuju svoje mišljenje?
13. Da li je rješenje za koje je većina glasala u stvarnosti i najbolje rješenje za cijelo društvo?

Dodatak

1. Pojedinačni učenici igraju određenu ulogu bez podrške svojih partnera.
2. Igranje uloge uključuje slušanje stručnjaka koji mogu ukazati na određene aspekte projekta.
3. Dio razreda ima ulogu porote ili lokalne skupštine koja donosi konačnu odluku, bez učešća zagovornika određenih interesnih grupa (participativna demokracija).
4. Dva ili tri učenika glume novinare i posmatrača. Oni daju povratne informacije o postupku donošenja odluke i o ulogama koje igraju učenici.
5. Prilikom simuliranja postupka mogu se pozvati lokalni političari i novinari za naknadnu raspravu s učenicima.
6. Ovaj model može se koristiti kako bi se organizovao stvarni postupak donošenja odluke u školi.

Radni materijali za nastavnike

Pitanja za dizajniranje kartica za igranje uloga

1. Vi ste nastavnik:
 - Vidite li razloge zbog kojih bi projekat bio dobra ideja?
 - Smatrate li da bi projekat bio problematičan?
2. Vi ste vlasnik malog preduzeća:
 - Vidite li razloge zbog kojih bi projekat bio dobra ideja?
 - Smatrate li da bi projekt bio problematičan?
3. Vi radite u medicinskom centru.
4. Vi radite kao smećar.
5. Vi ste vozač autobusa.
6. Vi ste nedavno došli iz druge regije ili zemlje i trenutno tražite posao.
7. Vi ste mladi ljudi koji rade u susjedstvu.
8. Vi ste direktor malog preduzeća.
9. Vi ste lokalni politički predstavnik.
10. Itd.